

ARVIKA KOMMUN

Trygghet, ansvar och respekt på Rinnens skola läsåret 2019-2020

Årlig plan mot
kränkande behandling
och trakasserier

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Plan mot kränkande behandling.....	3
Vision	3
Ordlista	3
Skolans arbete - ansvarsfördelning	4
Kartläggning under läsåret	5
Analys av kartläggning och åtgärder under läsåret	6
Mål samt främjande och förebyggande åtgärder för läsåret	6
Kränkande behandling.....	10
Trakasserier och sexuella trakasserier	10
Delaktighet - förankring - information	12
Kompetensutveckling	12
Utvärdering	12
Frågor som stöd vid utvärderingen av planens mål och åtgärder.....	12
Uppmärksamma – utreda – dokumentera – åtgärda och följa upp kränkande behandling och trakasserier mellan elever	14
BILAGA 1	15
BILAGA 2	17
BILAGA 3	19
Dokumentation av kränkande behandling/ trakasserier	20
Kontakter för mer information	21

Bakgrund

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är olagliga handlingar. I skolan är trygghet och studiero grundförutsättningar för utveckling och lärande. För att stärka dessa grunder och de rättigheter varje människa har till sin egen okränkbarhet har vi två lagar.

Diskrimineringslagen (2008:567) innebär ett förbud mot diskriminering, sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna. Enligt lagen är varje skola skyldig att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter. Detta arbete ska dokumenteras.

Skollagen (kap 6) anger att kränkande behandling av barn och elever förbjudet.

Plan mot kränkande behandling

Alla skolor ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja ett tryggt klimat och förebygga trakasserier samt kränkande behandling. Enligt lagen ska en plan för detta arbete upprättas. I denna ska det framgå vilka insatser skolan gör för att skapa en trygg skola med en god arbetsmiljö för alla. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka främjande och förebyggande åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under läsåret. En utvärdering av dessa åtgärder ska finnas med i planen för efterföljande år.

I planen ska finnas rutiner för hur man åtgärdar situationer där kränkningar eller trakasserier skett och hur sådana händelser dokumenteras. Det ska tydligt framgå hur ansvaret för olika åtgärder är fördelat mellan rektor och skolans personal.

Vision

Vår vision är att motverka alla former av kränkande behandling. Vår målsättning är att ha en god arbetsmiljö, där personal och elever bemöts med respekt, känner trygghet, trivsel och arbetsglädje.

Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet.

(Lgr 11).

Ordlista

- **Diskriminering** = när skolan som verksamhet behandlar någon, elev eller vuxen, sämre än andra på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- **Trakasserier** = handlingar som kränker en annan persons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. Både elever och personal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

- **Sexuella trakasserier** = kränkande handlingar som har sexuell anspelning.
- **Kränkande behandling** = när en persons uppträdande kränker en annan persons värdighet utan att kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna ovan. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt eller förtryck.

Kränkningar kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosocial (utfrysning, blickar)
- Texter och bilder (sms, via nätet, foton, lappar)

Mobbning är när en eller flera personer vid upprepade tillfällen medvetet kränker någon. De som mobbar utövar sin makt över den de ger sig på.

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskat eller kränkande. Varje elev har rätt att få stöd och bli tagen på allvar. En utredning ska göras och åtgärder vidtas. Elev som deltagit i en utredning om kränkning eller trakasserier får inte utsättas för repressalier.

Skolans arbete - ansvarsfördelning

Det är rektors ansvar att

- all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att kränkande behandling och trakasserier inte är tillåtet i skolan.
- Skolan granskar sin verksamhet för att upptäcka risker för kränkningar.
- Det drivs ett målinriktat arbete för att främja ett tryggt klimat och motverka kränkande behandling och trakasserier.
- En årlig plan upprättas, utvärderas och revideras i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- En utredning görs och att åtgärder vidtas om skolan får kännedom om att trakasserier eller kränkningar förekommer.
- Se till att skolan har en modell för dokumentation av sådana händelser.

Det är personalens ansvar att

- Följa skolans plan mot kränkande behandling.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas.
- i det vardagliga arbetet prata med eleverna om konfliktlösning och påtala kränkningar.
- åtgärder vidtas när kränkande behandling eller trakasserier misstänks, anmäls eller upptäcks.
- Dokumentera fall av kränkande behandling och trakasserier.
- Följa upp och utreda fall av kränkande behandling och trakasserier.

Personalen i skolan förväntar sig att föräldrar

- Påtalar kränkande behandling och trakasserier som förekommer i skolan.
- Ställer upp och samarbetar med skolan när det gäller hanteringen av sådana händelser.
- Stöttar sina barn att vara goda kamrater.

Personalen i skolan förväntar sig att elever

- Påtalar kränkande behandling och trakasserier som förekommer i skolan.
- Är goda kamrater och följer skolans och klassens regler.

Vid misstanke om kränkande behandling och trakasserier kontakta snarast skolan!

Kontaktpersoner inom skolan

Lärare: tel. 0570-91290, 070-190 77 15

Skolans elevhälsoteam:

Rektor Karin Kanlén-Lang: tel. 818 91, 070-189 13 43

Skolsköterska Annelie Englund 070-549 02 75

Kurator Ann-Cathrine Olsson 0570-816 52, 070-101 45 28

Specialpedagog Lena Westh, tel. 0570-81687, 0702256948

Kartläggning under läsåret

Eleverna besvarar en kommunövergripande enkät.

På fritids genomförs en trivselenkät.

Vid varje samtal, varje termin, tas elevens psykosociala arbetsmiljö och skolsituation upp.

Eleverna besvarar en enkät om vilka platser de upplevde som otrygga inom skolans område.

Skolsköterskan genomför en hälsoundersökning i förskoleklass och i årskurs 4, där vårdnadshavare och elever får besvara en enkät med frågor om bl.a. trivsel.

På klassråd och elevråd under läsåret finns värdegrundsfrågor och kamratrelationer som en stående punkt.

Fritidsråd en gång/mån där kamratskap är en stående punkt.

Trakasserier och kränkningar som dokumenterats under året sammanställs och analyserades av arbetslagen. Analysen ligger till grund för åtgärder i nästa läsårs plan.

Sammanfattning av kartläggning 2018

Resultatet från den kommunövergripande enkäten visar att trivseln är hög på Rinnens skola. Eleverna fick markera hur de ställde sig till en rad påståenden på en skala 1- 4 där 4 innebär *stämmer helt*.

	1 %	2 %	3 %	4 %
1 Jag trivs bra i skolan	3,6	6,0	12,4	78,1
2 Jag tycker skolgården är bra	6,5	3,6	39,1	50,8
3 Jag har arbetsro på lektionerna	6,5	15,4	54,1	22,2
4 Jag klarar skolarbetet bra	1,8	5,4	26,7	66,2
5 Jag är nöjd med mitt skolarbete	1,8	8,9	16,3	70,6
6 Jag har vänner i skolan	2,4	1,8	9,2	86,6
7 Jag tycker alla vuxna i skolan är vänliga mot mig	1,8	1,8	23,7	72,7
8 Jag tycker att alla elever i skolan är vänliga mot mig	0,0	10,2	31,1	58,7
9 Jag är vänlig mot alla elever och vuxna i skola	0,0	2,4	18,7	76,5
10 Jag har någon vuxen i skolan att prata med om viktiga saker	1,8	5,4	6,2	84,3
11 Jag får hjälp av någon vuxen i skolan om jag blivit illa behandlad	2,0	4,1	13,9	80,0
12 Jag känner mig trygg i skolan	1,8	3,6	13,9	80,7
13 Jag har möjlighet att vara med på alla aktiviteter som vi gör på skolan	2,4	0,0	12,2	83,1
14 Skolarbetet känns meningsfullt	6,3	18,8	22,9	52,1
15 Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	6,3	6,3	29,2	58,3
16 Jag vet vad jag måste kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena	0,0	6,3	41,7	52,1
17 Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	0,0	18,8	22,9	58,3
18 Jag vet hur det går för mig i skolarbetet	16,7	6,3	18,8	58,3
19 Mina lärare förväntar sig att jag ska nå kunskapskraven i alla ämnen	0,0	0,0	29,2	70,8

Trygghetsenkät

Tittar vi på Rinnens egen trygghetsenkät ser vi att av 53 elevsvar är 34 elever trygga överallt på skolan. Några elever känner sig otrygga eller osäkra på några ställen inom skolan, den nya toaletten i korridoren (7), kapprum F-1-2 (5), källaren (7), toaletten Lyan (7), toaletten i källaren (6), idrotten duschen (7), samt fotboll- och bandyplan (7 resp. 5), 5 elever uppgav även ”armgången” som otrygg.

Fritidsenkäten visar på hög trivsel, av 27 svar säger 22 att de trivs bra. Den visar också att många känner sig välkomna till fritids när de kommer och att de har någon att leka med. Några uppger att de inte tycker att de får vara med och bestämma om vad som ska göras på fritids.

Åtgärd.

Behov av att tydliggöra för eleverna när de är med och bestämmer.

Analys av kartläggning och åtgärder under läsåret 2018- 2019

Elevernas trivsel på skolan är fortfarande hög, den är 78,1% men har minskat något från 2017 då den var 85,6 % på *stämmer helt* i grundskoleenkäten. 50,8% av eleverna tycker att skolgården är bra och 39,1% tycker det *stämmer till stor del*. När det gäller arbetsron så tycker 54,1% att det *stämmer till stor del* och 22,2% att det *stämmer helt*. Det man kan konstatera är att av de svar som eleverna *instämmer helt* med har minskat överlag och fler elever har istället sagt, *instämmer till stor del*. Det är flera elever som säger sig vara mindre nöjda med sitt skolarbete i år än vid förra året, även om 70,6%

tycker *det stämmer helt* mot 2017 då 73,2 uppgav att *det stämde helt* och 25,1% *stämmer till stor del* mot årets 16,3.

Sammantaget så upplever de flesta elever sig nöjda med sitt skolarbete och att de trivs på skolan. De har vänner och tycker att de vuxna är vänliga, att de har någon att vända sig till om de har behov av hjälp, eller behöver prata med en vuxen.

Personalgruppen är lyhörd för allas behov, både elever och vuxna, har ett gemensamt synsätt, och hjälper och stöttar varandra. Personalen är uppmärksam på elevernas mående och tar genast tag i de konflikter som kan uppstå.

Under året har personalen varit flexibel och gått in och stöttat på olika sätt. Om den ordinarie personalstyrkan bryts av frånvaro och det kommer vikarier så påverkas skolan och en del förebyggande och främjande aktiviteter får stå tillbaka. Skolan är i behov av kontinuitet bland personal och av att vikarier introduceras på ett tillfredsställande sätt.

De rastaktiviteter som varit gemensamma under höstterminen, har under vårterminen inte hållits, tidsbrist och arbetsbelastning är några av orsakerna, men ska återupptas då detta främjar kamratskap, samhörighet och trivsel.

Åtgärder för att komma tillrätta med den otrygghet som eleverna pekar på vid toaletter och vid fotbollsplan ska skapas.

Kartläggningen visar, även om resultaten är goda, att skolan behöver tydliggöra kunskapskraven och elevens egen förståelse för sitt arbete.

Åtgärder för att öka elevernas upplevelse av att skolarbetet är meningsfullt och deras insikt i hur de lyckas ska ökas. Att tydliggöra och förklara vad som förväntas och ge positiv feedback under arbetes gång är en viktig uppgift, som skolan måste fortsätta arbeta med.

De olika kartläggningarna med elever och personal visar också på att det förebyggande arbetet mot dåligt språkbruk, svordomar och andra kränkande ord, måste ökas.

Mål samt främjande och förebyggande åtgärder för läsåret 2019-2020

Med utgångspunkt från utvärderingen och analysen av föregående års arbete samt kartläggningen revideras målen och nya åtgärder bestäms för årets plan.

Mål:

Att skolan har en god arbetsmiljö, där alla möts med respekt, känner trygghet, trivsel och arbetsglädje.

Övergripande främjande åtgärder:

Skolnivå

- Skolan har ett gemensamt, aktivt och reflekterande förhållningssätt till de normer och värderingar som den förmedlar genom sin organisation och undervisning.
- Skolan granskar varje läsår rutiner på skol- grupp- och individnivå för att se om de kan innebära risk för kränkningar av elever.

- Skolans personal har nolltolerans mot alla former av kränkningar och ingriper genast.
- Personalen är medveten om sin betydelse som förebild genom sitt förhållningssätt och agerande.
- All personal medverkar till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och förmåga att ta ansvar för andra människor.
- All personal visar respekt för människors olikheter och människors lika värde.
- Samtal och reflektioner i personalgruppen kring förhållningssätt. Ny personal involveras. Uppdatera och diskutera gemensamma regler i personalgruppen vid terminsstart.
- De gemensamma ordningsregler som finns för skolan ses över tillsammans med eleverna och aktualiseras varje år i början av läsåret.
- Elevhälsoteam varje månad, där skolkurator, skolsköterska och rektor ingår.
- Personalen på fritidshemmet och i skolan utgör ett gemensamt arbetslag och träffas kontinuerligt där arbetsmiljö och frågor om trivsel och kamratskap tas upp.
- Elevärenden tas upp på arbetslagsmöten, dokumentationen följs upp.
- Personal arbetar i flera av skolans verksamheter vilket ger en ökad insikt i elevernas trygghet och trivsel.

Gruppenivå

- Personalen tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityder och värderingar. Undviker tjat, är tydliga, förbereder, påminner och gör överenskommelser.
- Frågor rörande kamratskap och trygghet tas upp på klassråden.
- Elevrådet har möte en gång varje månad och har trygghetsfrågor som en stående punkt. Klassrådsrepresentanterna har med sig frågor kring trivsel och trygghet som tas upp och elevernas synpunkter tas tillvara. För att det ska bli genomförbart bör tider och upplägget för elevråden ses över.
- Fadderverksamhet ordnas mellan elevgrupper.
- Temaarbeten och samarbete mellan elevgrupper, skola och fritids.
- Värdegrundsarbetet genomsyrar hela verksamheten. Barnens rättigheter från FN's barnkonvention, samtal om värderingar och innehållet i Rinnens skolas värdegrund är utgångspunkt. Sträva efter en ökad förståelse för människors olika behov.
- Skolan ser till att informera hemmen i god tid om olika aktiviteter och att skolan i möjligaste mån har utrustning för olika vinteridrotter och högtider t.ex. Lucia.
- Nära kommunikation i arbetslaget och samverkan för att elevernas behov ska tillgodoses under hela dagen (fritids – skola).
- Morgongymnastik/dans/rörelse där alla elever och all personal på skolan deltar.
- Gemensam lek anordnas vid ett tillfälle/vecka, alla elever oavsett ålder deltar.

Individnivå

- Personalen är lyhörd och tar elevernas signaler på allvar.
- Elevsamtal enskilt eller i smågrupper.
- Nära samarbete mellan skolan, fritids och hemmen.

Ansvar: Rektor och all personal

Kränkande behandling

Mål: Skolan ska vara en trygg plats för alla där ingen ska utsättas för kränkande behandling. Alla former av kränkningar tas på allvar.

Främjande, förebyggande och förhindrande åtgärder:

- Skolans personal har nolltolerans mot alla former av kränkningar och ingriper genast.
- Styra gruppindelningar för att inte ge utrymme för uteslutningar.
- Genomtänkta arbetsplatser i klassrummet och matsal.
- Faddergrupper
- I undervisningen ta upp lämpligt och olämpligt beteende på nätet och på skolgård.
- Gemensamma rastaktiviteter, friluftsdagar och utflykter. Dessa dagar planeras så att så alla elever ges förutsättningar att delta.
- Styra och uppmuntra olika kamrat konstellationer vid lek och utflykter.
- Dialog hem-skola genom kontaktböcker, mail eller på annat sätt utifrån behov.

Ansvar: Samtlig personal

Trakasserier och sexuella trakasserier

Inom skolans verksamhet gäller nolltolerans för trakasserier, såväl sexuella som sådana med hänseelse till diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främjande och förebyggande åtgärder:

Kön

- All personal är uppmärksam på och bemöter attityder hos eleverna kring vad som anses tufft, fjantigt, pinsamt samt typiskt för flickor eller pojkar.
- Oavsett om man är pojke eller flicka har man rätt att välja aktivitet efter intresse.
- Blandade grupper och aktiviteter med både pojkar och flickor.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Stödja elever som i olika sammanhang provar att klä sig könsöverskridande.
- Samtal och reflektioner med eleverna kring könsidentitet ska ske i naturliga sammanhang.

Etnisk tillhörighet

- All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityder och föreställningar runt etniska likheter och olikheter.

- All personal medverkar till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och förmåga att ta ansvar för andra människor
- Hela skolan uppmärksammar FN-dagen.

Religion eller annan trosuppfattning

- Uppmärksamma olika religioners högtider, traditioner och symboler när det är aktuellt.

Funktionsnedsättning

- Arbeta med att öka kunskapen hos elever och personal om olika funktionsnedsättning och förståelsen för ett bra bemötande.
- Alla elever ska ha möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionshinder
- Arbeta för en ökad acceptans för olikheter

Sexuell läggning

- Arbeta för ökad förståelse, respekt och acceptans för olika sexuella läggningar.
- Diskussioner om olika familjebildningar tas upp i klasserna i naturliga sammanhang.
- Samtal och reflektioner med eleverna om bruk av ord med sexuell anspelning.

Ålder

- Faddergrupper
- Gemensamma aktiviteter och utflykter där alla på hela skolan deltar.
- Gemensamma raster.
- Alla får vara med på alla rasteraktiviteter som t.ex. fotboll.
- Eleverna ska, oavsett ålder, ha tillgång till det material/lekmaterial som finns på skolan.

Sexuella trakasserier

- Uppmärksamma direkt språkbruk och uppförande där sexuella trakasserier förekommer.

Ansvar: Rektor och all personal

Samtliga mål utvärderas senast juni 2020

Delaktighet - förankring - information

Augusti/september

Kortversionen av planen delas ut på föräldramöte. Information om att den längre versionen finns tillgänglig på nätet och i respektive klassrum.

November

Kommunövergripande enkät om trygghet och trivsel.
Övrig kartläggning i form av enkäter och samtal.

Januari, februari, mars

Analys av kartläggning i november samt ev. nya åtgärder.

Mars

Fritidshemmet gör en kartläggning med hjälp av enkäter. Elev- samt föräldraenkät.

Maj

Skolans trygghetsenkät genomförs.
Skolans elevråd är delaktiga i arbetet med planen. De är med och utvärderar mål och åtgärder och deras synpunkter tas tillvara när nya mål sätts.

Juni

Utvärdering av hela planen på PKU dag.
Nya åtgärder planeras.

Ansvar: specialpedagog, rektor, lärare

Kompetensutveckling

•

Utvärdering

Planens mål utvärderas som helhet i juni 2020 då hela personalgruppen deltar. Det sker på någon av PKU dagarna.

Utvärdering med eleverna görs i maj månad.

Ansvarig: specialpedagog

Frågor som stöd vid utvärderingen av planens mål och åtgärder

Måluppfyllelse

1. Har vi nått vårt mål? Ja till största delen.
De flesta elever känner trygghet i hela skolmiljön och att de möts med respekt.

Analys

2. Om vi nådde målet: Berodde det på åtgärderna eller var det något annat som påverkade?
De flesta åtgärder har fungerat. Personalen är erfaren och samkörd och sätter alltid elevernas välmående i första hand.
3. Om inte: Varför gjorde vi inte det? Var målen relevanta? Var det felaktiga och otillräckliga åtgärder?
Målen är relevanta.
Beroende på elevgrupperns sammansättning och elevers behov så har inte fadderverksamheten, temaarbeten, klassråd och elevråd fungerat som det var tänkt. Under höstterminen har morgongymnastik samt rastaktiviteter hållits, men beroende på förändringar i elevgrupper och arbetsbelastning och sjukdom bland personal, så har detta inte utförts under vårterminen.
4. Vad har vi åtagit oss att göra under det gångna året? Har det blivit utfört? Om inte: Varför och vem bär ansvaret?
Alla i personalen har tagit ansvar och hjälpts åt. Elevråd och klassråd har inte genomförts som det var tänkt, ändrade arbetsuppgifter har medfört att det varit svårt att få en tid som passar till elevråd.
Har åtgärderna gett positiv effekt?
Ja, vilket märks i att de flesta elever trivs i skolan, är nöjda med sitt skolarbete och känner att de får stöd.
5. Vad fungerade och vad fungerade inte?
Fadderverksamhet och temaarbeten har gjorts till viss del, men beroende på elevers behov av trygghet och lugn, så har dessa aktiviteter undvikits. Personalen ska arbeta vidare med åtgärden att motverka tjat och bemöta elevernas attityder och värderingar. Ett förebyggande arbete mot språkbruket, svordomar och ord med sexuell anknytning.
6. Har vi använt resurserna rätt? Finns det alternativ som leder till samma mål och som är mindre resurskrävande?
Eftersom det är en liten skola har resurserna använts på det sätt som har varit möjligt.

Framåt

7. Hur använder vi oss av våra erfarenheter i nästa års plan

Uppdatera och diskutera gemensamma regler i personalgruppen vid terminsstart.
Styra upp gemensamma aktiviteter. Vem är ansvarig för vad?
Förebyggande arbetssätt för att komma tillrätta med språkbruket.
Pedagogledda rastaktiviteter vid ett tillfälle/vecka. Morgongymnastik Pia ansvarar.
Goda exempel inom film, böcker, rollspel.
Samlas runt teman som miljö, hälsa och kultur.
Vikariepärm: personalen sammanställer de gemensamma regler som ska finnas i pärmen. Peter färdigställer pärmen.
På första föräldramötet diskutera attitydfrågor och språkbruk. På vilket sätt kan föräldrarna vara behjälpliga?

Uppmärksamma – utreda – dokumentera – åtgärda och följa upp kränkande behandling och trakasserier mellan elever

Allmänna rutiner för att upptäcka:

- Trygghetsfrågor tas upp inom arbetslagen.
- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.
- Regelbundna samtal med enskilda elever i klasserna.
- Enkäter.
- Uppmärksamhet inför förändrat beteende.
- Dokumentation och kartläggning.
- Dialog med hemmen.
- Frånvarostatistik med uppföljning.

Vuxen kränker barn/elev

Om vuxen utsätter barn/elev för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När en vuxen kränker ett barn eller en elev ska man som kollega och/eller chef reagera och påtala hur man upplevde situationen.
2. Ansvarig rektor meddelas om vad som hänt och vilka åtgärder som vidtagits i den akuta situationen. Rektor meddelar huvudman.
3. I en situation där kränkning misstänks eller har förekommit börjar rektor att utreda genom att ta reda på fakta kring vad som har hänt. Rektor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Den som blivit kränkt ges budskapet att skolans vuxna kommer att sätta stopp för kränkningarna samt att det inte är den kränktes fel att kränkningarna inträffat.
4. Samla ytterligare fakta kring kränkningarna genom att låta den kränkte berätta. Anteckna gärna uttryck och händelser. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkte blivit utsatt? Vem kränker? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna?
5. Händelsen/händelserna utreds genom att den eller de som kränker berättar vad som hänt. Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att kontroller kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Förnyad samtalstid bör bokas in för uppföljning.

Blanketten "Dokumentation av kränkande behandling" påbörjas och fylls på efterhand.

6. Elevernas vårdnadshavare informeras snarast om samtalen. Beroende på elevernas ålder och mognad, vem som leder samtalen, vad som hänt och hur akut händelsen är informeras vårdnadshavarna före eller efter samtalen. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.
7. Ansvarig rektor utreder händelsen och avgör hur uppföljningen ska se ut.
8. Uppföljning sker de närmaste dagarna samt åter efter ca två veckor. Ansvarig rektor dokumenterar uppföljningen av händelsen i den påbörjade

blanketten samt beslutar och dokumenterar när ärendet är avslutat.
Dokumentationen skickas till huvudman.

9. Den kränkte kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal.

10. Den eller de som kränkt behöver också följas upp och samtalas med under en period.

11. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta sker genom att rektor alltid informeras och diskussion om beslut tas. Detta innebär att rektor kopplas starkare till utredning och åtgärder. De åtgärder som då skall övervägas är anmälan till Lärande och stöds verksamhetsledning och utskott, diskussion eller anmälan till socialtjänsten och/eller kontakter med polisen.

Barn/elev kränker barn/elev

Om barn/elev utsätter barn/elev för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När skolan får kännedom om att en kränkning skett ska omedelbart åtgärder vidtas. Ansvarig lärare/mentor meddelas om vad som hänt och vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig lärare/mentor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Den som blivit kränkt ges budskapet att skolans vuxna kommer att sätta stopp för kränkningarna samt att det inte är den kränktes fel att kränkningarna inträffat. Rektor informeras och meddelar huvudman. Mentor informerar berörda elevers vårdnadshavare om det inträffade och vilka åtgärder som kommer att vidtas.
2. Den/de som fått rektors uppdrag att utreda börjar med att ta reda på fakta kring vad som har hänt genom att låta den kränkta berätta. Anteckna gärna uttryck och händelser. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkta blivit utsatt? Vem kränker? Vem är ledaren? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna?

Blanketten ”Dokumentation av kränkande behandling” påbörjas och fylls på efter hand.

3. Den eller de som kränker berättar vad som hänt, en i taget och så nära i tid som möjligt. Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Fråga gärna: ”Vad kan du göra för att kränkningarna ska upphöra?” Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att uppföljning kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Förnyad samtalstid bör bokas in för uppföljning.
4. Berörd personal inom skolan informeras och vid behov elevhälsoteamet.
5. Elevernas vårdnadshavare informeras fortlöpande om samtalen. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.
6. Om vårdnadshavaren har synpunkter på skolans hantering av ärendet ombeds de kontakta huvudman, i det här fallet skolchefen.

7. Den kränkte och de som kränkt kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal med kurator eller skolsköterska.
8. Uppföljning sker dagen därpå och de närmaste dagarna samt regelbundet tills kränkningarna upphört. Kontinuerlig kontakt med berörda vårdnadshavare. Händelsen dokumenteras fortlöpande. När ärendet är avslutat skickas dokumentationen till huvudman.
9. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta beslut tar rektor, vilket innebär att rektor kopplas starkare till utredning och åtgärder. De åtgärder som då skall övervägas är anmälan till socialtjänsten och/eller kontakter med polisen.

Barn/elev kränker vuxen

Om barn/elev utsätter vuxen för trakasserier, sexuella eller med hänsyftning till någon av diskrimineringsgrunderna gäller samma rutiner.

1. När skolan får kännedom om att en kränkning skett vidtas omedelbart åtgärder. Ansvarig rektor meddelas. Rektor pratar med såväl den som utsatts som med den som utförde kränkningen och gör klart att detta inte får förekomma samt vilka följderna blir om beteendet fortsätter. Huvudman informeras.
2. Vårdnadshavaren informeras och ges möjlighet att delta i utredningen.
3. Ansvarig rektor utreder händelsen genom att ta reda på fakta kring vad som har hänt. Exempel på frågeställningar är: Vad har hänt? Hur har den kränkte blivit utsatt? Vem kränker? Var sker kränkningarna? När sker kränkningarna? Skolans syn på kränkningar klargörs tydligt. Skolan accepterar inte någon form av kränkningar. Alla kränkningar måste omedelbart upphöra. Samtalet bör avslutas med att skolan aldrig kommer att acceptera kränkningar och att uppföljning kommer att ske så att kränkningarna verkligen upphör. Tid för uppföljning bokas.

Blanketten ”**Dokumentation av kränkande behandling**” påbörjas och fylls på efter hand.

4. Elevernas vårdnadshavare informeras om samtalen om de inte har varit personligen närvarande. Ju yngre eleverna är, desto viktigare är det att vårdnadshavarna informeras om samtalen i förväg. Det är också extra viktigt att informera vårdnadshavarna i förväg om den/de som genomför samtalen är personer som eleverna inte känner särskilt väl.
5. Uppföljning sker dagen därpå och de närmaste dagarna samt kontinuerligt tills kränkningarna upphört. Ansvarig rektor dokumenterar händelsen, uppföljningen och beslutar när ärendet avslutas. Dokumentationen skickas till huvudman.
6. Den kränkte kan behöva extra stöd under längre eller kortare tid, t ex i form av samtal.
7. Den som kränkt kan också behöva samtalsstöd i någon form.
8. Om kränkningarna inte upphör är det viktigt att gå vidare utan dröjsmål. Detta sker genom att rektor informeras och beslutar om fortsatta åtgärder.

Dokumentation av kränkande behandling/ trakasserier

Ärendet anmält av		Ansvarig handläggare i ärendet	
Den kränkte/trakasserade elevens namn		Personnummer	
Skola/förskola/fritidshem		Klass/avd.	Anmälningsdatum
Beskrivning av händelsen			
☐ Rektor informerad		Datum	
☐ Huvudman informerad		Datum	
☐ Tillbudsrapport inlämnad (<i>Vid fysisk skada</i>)		Datum	
	Information har skett till berörda (<i>personal, EHT, kamrater</i>)		Datum
1			
2			
3			
4			
5			
Datum för samtal med berörd elev (samt ev anteckningar)			
Datum för samtal med övriga inblandade (namn + ev. anteckningar)			
Datum för kontakt med vårdnadshavare (samt ev. anteckningar)			
☐ Åtgärdsprogram har upprättats		Datum	
☐ Åtgärdsprogram har inte upprättats			
Datum för uppföljning (ange med vem/vilka)			
☐ Ärendet är avslutat		Datum	
☐ Ärendet överlämnas till polis eller socialtjänst		Datum	

Blanketten samt övrig dokumentation arkiveras av rektor/förskolechef. Kopia (exkl. anteckningar) lämnas till LoS exp.

Kontakter för mer information

Barn- och elevombudet finns på Skolverket och ska hjälpa elever i frågor om kränkande behandling i skolan. Hit kan man vända sig för att få råd, stöd och hjälp.

Adress: Barn- och elevombudet, 106 20 Stockholm
Telefon: 08-527 332 00 **E-post:** beo@skolverket.se
Webbplats: www.skolverket.se

I Sverige har alla barn och ungdomar under 18 år en egen ombudsman som arbetar för deras rättigheter. Barnombudsmannen informerar om barnkonventionen, följer hur den fungerar i samhället, samt föreslår ändringar i lagar och regler.

Telefon: 08-692 29 50 **E-post:** bo@bo.se **Webbplats:** www.bo.se

**diskriminerings
ombudsmannen**

DO är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter i samhället.

Telefon: 08-120 20 700 **E-post:** do@do.se **Webbplats:** www.do.se